

**BELEIDS- EN BEGROTINGSTOELICHTING
NAAR AANLEIDING VAN DE
BEGROTINGSAANPASSING 2020**

BELEIDSVELD KLIMAAT

MINISTER DEMIR

I. INHOUDSTAFEL

I. INHOUDSTAFEL	2
II. INLEIDING DOOR DE MINISTER.....	3
III. SAMENVATTING.....	4
IV. BELEIDSVELD I - KLIMAAT	5
1.1 Aanpassing van het budgettaire kader voor het lopende begrotingsjaar.....	5
1.1.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)...	6
1.1.2. DAB'S	10
1.1.3. OVERIGE ENTITEITEN ONDER GEZAG	10
1.1.4. OVERIGE ENTITEITEN ONDER TOEZICHT.....	10
V. AANPASSING VAN DE APPARAATSKREDIETEN.....	10
VI. LIJST MET AFKORTINGEN.....	12

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

De gevolgen van een wijzigend klimaat manifesteren zich gaandeweg in Vlaanderen steeds meer. In lijn met het klimaatakkoord van Parijs, moet Vlaanderen zijn bijdrage leveren aan de internationaal afgesproken doelstellingen, en dient het stappen te zetten richting een klimaatneutrale samenleving. Tegelijk moet Vlaanderen adaptatiemaatregelen nemen om de verwachte effecten van de klimaatverandering te milderen.

Ik zorg voor de coördinatie van het Vlaamse energie- en klimaatbeleid over de beleidsdomeinen heen. De energie- en klimaattransitie, heeft impact op alle geledingen van de samenleving en raakt aan quasi alle beleidsdomeinen. Daarom heeft de Vlaamse Regering op mijn voorstel deze thema's aangeduid als transversale thema's.

Door het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 en de Vlaamse Klimaatstrategie 2050 bovendien aan te duiden als transversale beleidsplannen, voor elk beleidsplan een beperkt aantal transversale doelstellingen te voorzien en mezelf aan te wijzen als coördinerend minister, kunnen de rapportering over en dus opvolging van de uitvoering van de doelstellingen en de bijhorende beleidsmaatregelen op een gecoördineerde manier gebeuren. Hiervoor zal per minister vanaf BO 2021 gewerkt worden via de toelichtingen bij de beleids- en begrotingsuitvoering en dat afgestemd op de Europese rapporteringsverplichtingen.

De vakministers zijn verantwoordelijk voor het klimaatcompatibel maken van het reguliere beleid binnen hun bevoegdheden (klimaatproofing). De vakministers moeten daarnaast, elk op hun terrein, de nodige acties ondernemen om ervoor te zorgen dat de klimaattransitie vaart neemt. Alle sectoren dienen hun verantwoordelijkheid te nemen om de gezamenlijke doelstelling te halen zoals omschreven in het Vlaams energie- en klimaatplan. Elke vakminister formuleert voor zijn domein gerichte en onderbouwde maatregelen die een bijdrage leveren aan de Vlaamse energie- en klimaatdoelstellingen.

Ik introduceer voor de financiering uit het Vlaams Klimaatfonds van broeikasgasreductiemaatregelen in niet-ETS sectoren het principe van cofinanciering zoals dat ook bij vele Europese fondsen het geval is. Dit betekent dat broeikasgasreductiemaatregelen niet integraal gefinancierd kunnen worden vanuit het Vlaams Klimaatfonds, maar gedeeltelijk ook met private middelen of andere overheidsmiddelen gefinancierd moeten worden. Hierdoor bekomen we een hefboomeffect met het Klimaatfonds, en verhoogt de impact van het fonds.

III. SAMENVATTING

Deze beleids- en begrotingstoelichting (BBT) heeft betrekking op alle activiteiten en begrotingskredieten van het beleidsdomein Omgeving binnen de bevoegdheden van het beleidsveld Klimaat.

Alle ontvangsten en uitgaven binnen het beleidsdomein Omgeving ter uitvoering van het Vlaams klimaatbeleid worden gecentraliseerd via het Vlaams Klimaatfonds.

In het kader van de verdere uitrol van het project prestatiebegroting werden de begrotingsstructuren voor het beleidsveld Klimaat recent grondig aangepast. Alle klimaatkredieten worden vanaf BA 2019 en BO 2020 gebundeld in een afzonderlijk begrotingsprogramma QH "Klimaat" binnen het beleidsdomein Omgeving.

In de volgende tabel vindt u het overzicht terug van de totaliteit van de begrotingskredieten die in deze BBT aan bod komen.

TOTAAL – KLIMAAT , excl. apparaatsuitgaven

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BO 2020	0	193.907	0	87.684	81.008
Bijstelling BA 2020	0	- 4.755	0	0	- 1.895
BA 2020	0	189.152	0	87.684	79.113

PROGRAMMA QH – KLIMAAT

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BO 2020	0	193.907	0	87.684	81.008
Bijstelling BA 2020	0	- 4.755	0	0	- 1.895
BA 2020	0	189.152	0	87.684	79.113

Het beleidsveld Klimaat omvat vanaf 2020 slechts 1 begrotingsprogramma Klimaat met begrotingscode QH. Deze 1-op-1 opzet zorgt voor een transparant overzicht van de budgetten binnen dit beleidsveld.

De apparaatskredieten binnen programma QA die ingezet worden voor de activiteiten van het departement Omgeving binnen het beleidsveld Klimaat, worden afzonderlijk besproken onder deel V Apparaatskredieten van deze BBT.

Wat betreft de BA2020 is er binnen de begroting van het beleidsdomein Omgeving nog een grote wijziging die buiten het programma QH – Klimaat valt, maar die wel betrekking heeft op het thema Klimaat.

Op artikel QB0-1QCE2OB-WT, het artikel waarop de Vlaamse bijdragen aan internationale verdragen en samenwerkingsakkoorden via het departement Omgeving gefinancierd worden, werd er eenmalig een bijkomend budget van 7.050 keuro VAK en VEK voorzien. Deze 7.050 keuro betreft de invulling van de Vlaamse engagementen in het kader van de internationale klimaatfinanciering voor de evaluatieperiode 2016-2020. Vlaanderen heeft immers het engagement aangegaan om in deze periode jaarlijks 14,5 miljoen euro in betalingen te realiseren (conform het intra-Belgische Samenwerkingsakkoord Interne Lastenverdeling 2013-2020).

Naast dit budget wordt er aanvullend binnen het beleidsdomein Internationaal Vlaanderen een VAK- en VEK budget van 5.126 keuro voorzien in het kader van dezelfde verplichting. In totaal wordt er zodoende via de BA2020 bijkomend en eenmalig 12.176 keuro VAK en VEK voorzien voor internationale klimaatfinanciering (Tabel NBR – internationale klimaatfinanciering).

IV. BELEIDSVELD I - KLIMAAT

Het beleidsveld Klimaat omvat slechts 1 ISE, ISE Klimaat met begrotingscode I. Binnen dit ISE is er dus ook slechts 1 begrotingsprogramma QH van toepassing. Deze 1-op-1 opzet zorgt voor een transparant overzicht van de taken en budgetten binnen dit beleidsveld.

1. ISE I Klimaat

Onder dit ISE vallen alle taken en budgetten die verband houden met het beleidsveld Klimaat.

Concreet wordt voornamelijk volgende doelstelling ondersteund binnen dit ISE:

- Evolutie naar een klimaatvriendelijke samenleving via het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid (begrotingsartikelcode IA).

De beleidskredieten onder dit ISE hebben betrekking op:

- de uitgaven gefinancierd vanuit het Vlaams Klimaatfonds (VKF).

1.1 Aanpassing van het budgettaire kader voor het lopende begrotingsjaar

KLIMAAT

	(duizend euro)					
	VAK			VEK		
	BO 2020	evolutie	BA 2020	BO 2020	evolutie	BA 2020
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	31.694	52	31.746	25.018	-1.843	23.175
Toelagen (interne stromen (IS))	55.990	-52	55.938	55.990	-52	55.938
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal incl. overflow	87.684	0	87.684	81.008	-1.895	79.113
Overflow	0	0	0	0	0	0
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

In het kader van de BA 2012 werd via het programmadecreet een "Vlaams Klimaatfonds" opgericht. Het Klimaatfonds is een klassiek begrotingsfonds, wat betekent dat alle ontvangsten binnen dit Fonds aan uitgavenzijde zeer breed ingezet worden ter financiering van het Vlaamse klimaatbeleid.

Alle ontvangsten m.b.t. klimaat komen binnen aan de ontvangstenzijde van het Klimaatfonds (artikel QB0-9QHETIB-OW). Wat betreft de berekening van de ontvangsten van het Klimaatfonds fungeert de Federale Overheid in het kader van het Europees systeem van emissierechten (EU ETS) als veiler van de Belgische emissierechten en als ontvanger van de Belgische veilinginkomsten.

Overeenkomstig het Samenwerkingsakkoord betreffende de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2013-2012 ("burden sharing") wordt hiervan jaarlijks 52,76% overgedragen aan Vlaanderen, waar de overeenkomstige ontvangsten dus ESR-matig en cashmatig in het Vlaams Klimaatfonds worden opgenomen.

De ingeschreven ontvangsten voor het Klimaatfonds bij de BA2020 dalen met 4.755 keuro ten opzichte van de BO2020. De nieuwe raming is gemaakt op basis van de reële opbrengsten in de periode mei-december 2019 en gaat voor de periode januari-april 2020 uit van een prijs van 23,5 € (reële prijs 30 januari 2020) per geveild emissierecht. Gemiddeld daalt de prijs per geveild recht in de ESR-periode 2020 zodoende van 25.25 € bij BO2020 naar 24.9 € bij BA2020. Er wordt in conclusie in 2020 een ESR-ontvangst voor het Klimaatfonds ingeschreven van 189.152 keuro.

Alle uitgaven m.b.t. klimaat worden binnen het beleidsdomein Omgeving gecentraliseerd via het Klimaatfonds op programma QH (artikel QB0-1QHE4IB-WT en de vele "-IS"-dotaties vanuit het klimaatfonds).

De ESR-beleidsruimte in 2020 (bijna 88 miljoen euro) wordt voor het grootste deel (circa 36 miljoen euro VAK) gebruikt voor de ESR-aanrekening van de compensaties aan energie-intensieve bedrijven in het kader van de "indirecte carbon leakage" (ICL) regeling voor indirecte emissies in 2018 (uitbetaald door het HERMES-fonds in 2019).

Daarnaast neemt de uitvoering van de engagementen in het kader van de voorbije legislatuur goedgekeurde klimaatmaatregelpakketten nog circa 21 miljoen euro aan VAK-beleidsruimte in tijdens 2020 (waarvan 20 miljoen aan toelage voor de VMSW in 2020).

Zodoende wordt er voorlopig (in afwachting van financiële afspraken in het kader van het op te maken Vlaams Klimaat- en Energiebeleidsplan 2021-2030) dus een vrije beleidsruimte van 30.721 keuro VAK voor nieuw klimaatbeleid ingeschreven in de BA 2020, op artikel QB0-1QHE4IB-WT. Hiervoor wordt ook 9.217 keuro extra VEK ingeschreven.

De volgende budgettaire toelichtingen gaan niet dieper in op de wijzigingen naar aanleiding van de generiek toegepaste indexatieregels en de technische wijzigingen in het kader van overflow. Voor bijkomende toelichting hierover wordt graag verwezen naar de Algemene Toelichting bij de uitgavenbegroting.

1.1.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

ONTVANGSTENARTIKELEN

QB0-9QHETIB-OW – NAAR EEN KLIMAATVRIENDELIJKE SAMENLEVING: UITVOEREN EN VERSTERKEN KORTE TERMIJN KLIMAATBELEID (KLIMAATFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

In het kader van de BA 2012 werd via het programmadecreet een "Vlaams Klimaatfonds" opgericht. Het Klimaatfonds is een klassiek begrotingsfonds, wat betekent dat alle ontvangsten binnen dit Klimaatfonds aan uitgavenzijde zeer breed ingezet worden ter financiering van het Vlaamse klimaatbeleid. De ontvangsten worden begroot op dit artikel QB0-1QHETIB-OW. De uitgavenartikelen van het Klimaatfonds zijn artikel QB0-1QHE4IB-WT en alle -IS-dotatiestromen die vertrekken vanuit begrotingsprogramma QH Klimaat.

De Federale Overheid fungeert in het kader van het Europees systeem van emissierechten (EU ETS) als veiler van de Belgische emissierechten en ontvangt de Belgische veilinginkomsten.

Overeenkomstig het Samenwerkingsakkoord betreffende de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2013-2020 wordt hiervan jaarlijks 52,76% overgedragen aan Vlaanderen, waar ze in het Vlaams Klimaatfonds worden opgenomen. Via dit artikel wordt het Vlaams deel van de betrokken veilinginkomsten ontvangen.

Hiernaast worden via dit artikel op termijn ook de eventuele terugbetalingen ontvangen van de (onbenut gebleven) subsidies die uitgekeerd werden aan niet-geconsolideerde actoren in het kader van de uitvoering van goedgekeurde projecten binnen het Vlaams Klimaatfonds.

Het begrotingsartikel QB0-9QHETIB-OW rekent op termijn ook de opbrengsten aan van het klimaatresponsabiliseringsmechanisme volgens artikel 65 quater, waarbij voor elk gewest in een meerjarig traject wordt voorzien van te behalen doelstellingen inzake het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen. Vanaf 2016 treedt er een bonus-malussysteem in voege, waarbij de gewesten supplementaire opbrengsten uit de federale emissierechten kunnen verkrijgen als ze de doelstellingen in het traject overtreffen. Omgekeerd kunnen ze ook een malus oplopen als ze de doelstellingen van het traject niet behalen. Tot op heden trad het bonus-malussysteem nog niet in voege en zijn enkel de gewestelijke emissiecijfers voor 2015 voor de gebouwensector en de gemiddelde prijs voor een emissierecht al officieel gevalideerd door de Nationale Klimaat-commissie.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWENZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2020	0	193.907	0
Bijstelling BA 2020	0	-4.755	0
BA 2020	0	189.152	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De ingeschreven ontvangsten voor het Klimaatfonds bij de BA2020 dalen met 4.755 keuro ten opzichte van de BO2020. De nieuwe raming is gemaakt op basis van de reële opbrengsten in de periode mei-december 2019 en gaat voor de periode januari-april 2020 uit van een prijs van 23,5 € (reële prijs 30 januari 2020) per geveild emissierecht. Gemiddeld daalt de prijs per geveild recht in de ESR-periode 2020 zodoende van 25.25 € bij BO2020 naar 24.9 € bij BA2020. Er wordt in conclusie in 2020 een ESR-ontvangst voor het Klimaatfonds ingeschreven van 189.152 keuro.

UITGAVENARTIKELEN

QB0-1QHE4IB-WT – NAAR EEN KLIMAATVRIENDELIJKE SAMENLEVING: UITVOEREN EN VERSTERKEN KORTE TERMIJN KLIMAATBELEID (KLIMAATFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel van het Vlaams Klimaatfonds draagt het departement Omgeving bij aan de uitvoering van de strategische plannen gericht op het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid, om zo te komen tot een klimaatvriendelijke samenleving.

Meer concreet kunnen hier de volgende klimaatfondsuitgaven worden aangerekend:

- interne Vlaamse mitigatiemaatregelen (die niet via een dotatie vanuit het Vlaams klimaatfonds aan een fonds van een andere entiteit betaald worden);
- bijdrage beleidsdomein Omgeving voor internationale klimaatfinanciering;
- aankoop internationale emissierechten.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BO 2020	31.694	25.018
<i>Overflow BO 2020</i>	0	0
BA 2020 incl. overflow	31.694	25.018
<i>Index (B1)</i>	0	0
<i>Compensaties (B2)</i>	52	52
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	0	-1.843
BA 2020 excl. overflow	31.746	23.175
<i>Overflow (B4)</i>	0	0
BA 2020 incl. overflow	31.746	23.175

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK
Vanuit QBO-1QHE4IY-IS	52	52
TOTAAL	52	52

- Er wordt 52 keuro gecompenseerd vanuit artikel QB0-1QHE4IY-IS (dotatie aan het Hermesfonds in het kader van de compensaties indirecte emissiekosten), en dit naar aanleiding van de precieze afrekening van de uitbetalingen voor indirecte emissies in het jaar 2018, uitbetaald door HERMES in 2019.

(in duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Actualisatie vereffeningsskalender (nulpunt)	0	-25.018
Bijstelling betaalkalender ikv. uitvoering klimaatmaatregelen vorige legislatuur	0	13.958
Voorzien VEK voor vrije beleidsruimte in VAK (30%)	0	9.217
TOTAAL	0	-1.843

- Via de actualisatie van de vereffeningsskalender wordt eerst het nodige VEK-budget op nul gezet om dan gedetailleerd een nieuwe vereffeningsskalender op te stellen (-25.018 keuro VEK).
- Op basis van de vereffeningsskalender van de lopende maatregelen uit de eerder goedgekeurde klimaatmaatregelpakketten is er een totaal van 13.958 keuro VEK nodig.
- Er wordt hier voorlopig (in afwachting van financiële afspraken in het kader van het op te maken Vlaams Klimaat- en Energiebeleidsplan 2021-2030) een vrije beleidsruimte van 30.721 keuro VAK voor nieuw klimaatbeleid ingeschreven. Hiervoor wordt a rato van 30% vereffening in 2020 9.216 keuro extra VEK voorzien.

QB0-1QHE4IY-IS – FONDS FLANKEREND ECONOMISCH BELEID
(HERMESFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door Hermesfonds ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake indirecte "carbon leakage" (ICL). De indirecte emissies van jaar X worden in jaar X+1 terugbetaald aan de bedrijven via prefinanciering vanuit het HERMES-fonds. In Jaar X+2 betaalt het Klimaatfonds deze uitgaven terug aan het HERMESfonds.

Kredietevolentie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BO 2020	35.990	35.990
<i>Overflow BO 2020</i>	0	0
BO 2020 incl. overflow	35.990	35.990
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	-52	-52
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	0	0
BA 2020 excl. overflow	35.938	35.938
<i>Overflow (B4)</i>	0	0
BA 2020 incl. overflow	35.938	35.938
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:**(duizend euro)**

Compensaties	VRKVAK	VRKVEK
Naar QB0-1QHE4IB-WT	-52	-52
TOTAAL	-52	-52

- Er wordt 52 keuro gecompenseerd vanuit dit artikel QB0-1QHE4IY-IS naar het algemeen uitgavenartikel van het Vlaams Klimaatfonds (QB0-1QCH4IB-WT), en dit naar aanleiding van de precieze afrekening van de uitbetalingen voor indirecte emissies in het jaar 2018, uitbetaald door HERMES in 2019.

1.1.2. DAB'S

Niet van toepassing.

1.1.3. OVERIGE ENTITEITEN ONDER GEZAG

Niet van toepassing.

1.1.4. OVERIGE ENTITEITEN ONDER TOEZICHT

Niet van toepassing.

V. AANPASSING VAN DE APPARAATSKREDIETEN

De apparaatskredieten die onder programma QA ingezet worden voor de activiteiten binnen het beleidsveld Klimaat worden hier besproken.

TOTAAL APPARAATSKREDIETEN BBT KLIMAAT**(duizend euro)**

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BO 2020	0	0	0	1.188	1.188
Bijstelling BA 2020	0	0	0	0	0
BA 2020	0	0	0	1.188	1.188

PROGRAMMA QA – QB0- DEPARTEMENT OMGEVING - PARTIM KLIMAAT**(duizend euro)**

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BO 2020	0	0	0	1.188	1.188
Bijstelling BA 2020	0	0	0	0	0
BA 2020	0	0	0	1.188	1.188

Binnen het beleidsveld Klimaat is er slechts 1 entiteit: het departement Omgeving. Aangezien het departement ook actief is binnen andere beleidsvelden (Omgeving en Natuur, Energie, Dierenwelzijn) werd er op basis van de inzet van het personeelsbestand binnen het departement een inschatting gemaakt van het deel van de apparaatskredieten die ingezet worden voor Klimaat in 2020.

Voor de bespreking van de achterliggende begrotingsartikels QB0-1QAX2ZZ-LO en QB0-1QAX2ZZ-WT wordt verwezen naar de BBT voor het beleidsveld Omgeving en Natuur.

VI. LIJST MET AFKORTINGEN

AO	algemene ontvangsten
BA	begrotingsaanpassing
BBT	beleids- en begrotingstoelichting
BO	begrotingsopmaak
ETS	emissions trading system
EU	Europese Unie
ICL	indirect carbon leakage
ISE	inhoudelijk structurelement
LO	leningsopbrengsten
TO	toegewezen ontvangsten
VAK	vastleggingskrediet
VEK	vereffeningskrediet
VKF	Vlaams Klimaatfonds
VMSW	Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen